

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Religionskunskap

Tema: Konsekvensetik, pliktetik, dygdetik

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förståelse för centrala teorier inom moralfilosofi, inklusive konsekvensetik, pliktetik och dygdetik, samt deras förmåga att tillämpa dessa teorier för att analysera olika etiska dilemman.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provet koppling till läroplanens centrala innehåll omfattar:
"Olika etiska teorier och deras tillämpning i praktiska livet. Inkluderar konsekvensetik, pliktetik och dygdetik."

Kunskapskrav

Provet kommer att koppla till följande kunskapskrav:

- * Eleven kan förklara och ge exempel på centrala etiska teorier och deras tillämpning.
- * Eleven kan analysera och jämföra olika etiska teorier och tillämpa dem i etiska dilemman.
- * Eleven kan föra resonemang kring etiska frågor och ta ställning i dessa frågor.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande teorier fokuserar främst på resultaten av en handling?

- a) Pliktetik
- b) **Konsekvensetik**
- c) Dygdetik
- d) Kantiansk etik

2. Pliktetik betonar:

- a) Konsekvenserna av en handling
- b) **Att följa moraliska regler och plikter**
- c) Dygder hos den handlande
- d) Emotionella reaktioner

3. Dygdetik betonar:

- a) **Kvaliteten på en persons karaktär**
- b) Konsekvenserna av en handling
- c) Regler och plikter
- d) Moraliska relativism

4. Enligt konsekvensetik är en handling rätt om:

- a) Den är i linje med plikter
- b) **Den producerar bästa möjliga resultat**
- c) Den är utförd av en hedervärd person
- d) Den följer traditionella normer

5. Vem är mest associerad med dygdetik?

- a) Kant
- b) **Aristoteles**
- c) Mill
- d) Nietzsche

6. Vilken teori innebär att man alltid ska följa moraliska plikter oavsett konsekvenserna?

- a) **Pliktetik**
- b) Konsekvensetik
- c) Dygdetik
- d) Utilitarism

7. Vad handlar dygdetik mer om?

- a) **Karaktär och dygder**
- b) Regler och normer
- c) Resultat och utfall
- d) Individuella rättigheter

8. Utilitarism är en form av:

- a) Pliktetik
- b) Dygdetik
- c) **Konsekvensetik**
- d) Moralfilosofi

9. En handling bedöms utifrån dess konsekvenser inom vilken etik?

- a) Dygdetik
- b) **Konsekvensetik**
- c) Pliktetik
- d) Deontologisk etik

10. Vilken av följande är en kritisk synpunkt på pliktetik?

- a) Den är för flexibel
- b) **Den kan leda till negativa konsekvenser**

- c) Den bortser från individuella känslor
- d) Den ignorerar dygder

11. Vilken av följande påståenden stämmer överens med dygdetik?

- a) Rätt beteende definieras av följda regler
- b) **En god karaktär är avgörande för moraliskt agerande**
- c) Konsekvenser är allt som spelar roll
- d) Ingen objektiv moral finns

12. Enligt konsekvensetik är den bästa handlingen den som:

- a) Följer lagar
- b) **Ger mest nytta för flest människor**
- c) Utförs av en dygdig person
- d) Undviker att skada andra

13. Kant ansåg att moral bygger på:

- a) **Universaliserbara handlingar**
- b) Individuella konsekvenser
- c) Dygder
- d) Traditioner

14. En svaghet hos dygdetik är:

- a) Det ignorerar de personliga värderingarna
- b) **Det kan vara oklart vad som utgör en dygd**
- c) Det är för enkelt
- d) Det är oetiskt

15. Enligt konsekvensetik, om en handling leder till skada, bör den:

- a) Utföras under alla omständigheter
- b) **Undvikas om möjligt**
- c) Utföras för att pröva sin moral
- d) Genomförs för utbildningssyften

Resonerande frågor

1. Diskutera hur konsekvensetik kan tillämpas på ett aktuellt etiskt dilemma som rör miljöskydd.

Syftet är att se elevens förmåga att analysera och tillämpa en teori på verkliga situationer.

2. Jämför pliktetik och konsekvensetik när det gäller moralisk handlingskraft i krissituationer.

Frågan syftar till att bedöma elevens förmåga att resonera kring komplexa etiska teorier och deras tillämpningar.

3. Hur skiljer sig dygdetik från pliktetik i sitt synsätt på moraliska beslut?

Denna fråga ger eleven möjlighet att visa djup förståelse för de olika

teorierna och deras unika egenskaper.

4. Resonera kring de etiska utmaningar som uppstår när personliga plikter krockar med allmännyttiga konsekvenser.

Syftet är att bedöma elevens förmåga att hantera motsägelser i etiska teorier.

5. Vilka dygder anser du är viktigast för en god samhällsmedborgare, och varför?

Denna fråga uppmuntrar till personlig reflektion och djupt resonemang kring dygdetik.

6. Analysera ett historiskt exempel där en etisk teori har haft en stor påverkan på samhället.

Här får eleven chans att koppla teori till fakta och visa sina kunskaper om historiska effekter.

7. Diskutera hur etiska teorier kan skapa konflikt i en multikulturell värld.

Denna fråga ger möjlighet att resonera kring kulturella skillnader i moraliska synsätt.

8. Hur kan dygdetik bidra till att förbättra etiskt beslutsfattande i företag?

Syftet är att se hur elevens förståelse av dygder kan tillämpas på moderna professionella sammanhang.

Bedömning

Faktafrågor: Totalt 15 poäng (1 poäng per fråga)

Resonerande frågor: Totalt 16 poäng (2 poäng per fråga)

Poäng för betyg:

- E: Minst 8 poäng totalt

- C: Minst 12 poäng totalt (varav minst 3 poäng från resonerande frågor)

- A: Minst 18 poäng totalt (varav minst 5 poäng från resonerande frågor)

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Religionskunskap](#)